

LA FARGA

REVISTA DE SALT

**EL JOVENT DE SALT
I LA DIVERSIÓ**

ANY XIII · N.º 120 · MARÇ 1991

Estimats lectors,

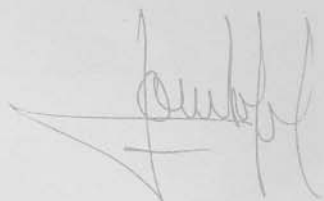
És evident que cada vegada som menys afeccionats a escriure cartes. Altres sistemes de comunicació, especialment el telèfon, el tèlex —i darrerament el fax— s'han anat imposant com a mitjà de relació entre nosaltres i, de mica en mica, hem anat prescindint quasi totalment de la correspondència epistolar tal com l'havíem coneguda fins fa poc, i que durant anys i panys ens havia resultat imprescindible. Cartes d'amistat, cartes de negocis, cartes de condol, cartes de recomanació, cartes d'amor... Tot ha passat a la història. Ara tot es resol per altres vies. Tanmateix, tal com funciona correus...

Cartes al director és un espai encara habitual en qualsevol diari o publicació periòdica, però potser cada vegada menys utilitzat. La nostra secció **Cartes a LA FARGA**, per exemple, només de tant en tant i molt esporàdicament rep algun escrit per ser-hi publicat.

Crec que és una llàstima. La comunicació per carta, a més de conferir-li un clima més càlid, més íntim, havia creat tot un estil, inclús literari. Efectivament, el gènere epistolar com a modalitat literària basada en la correspondència entre escriptors, o artistes en general, o bé en obres de ficció escrites en forma epistolar, ha donat peces importants en el món de les lletres.

Per això, precisament en aquests moments de decadència de la carta com a vehicle d'expressió i de transmissió dels sentiments més diversos, m'ha semblat escaient iniciar aquesta secció de cartes als lectors que, si us sembla bé, aniran apareixent en els successius números de LA FARGA, amb el propòsit de mantenir un contacte més directe entre els qui fem la Revista i els qui la llegiu.

Fins a la pròxima, rebeu una salutació afectuosa,

Josep Cristòfol i Darné

ESCOLA D'ADULTS

L'Escola d'Adults de Salt, juntament amb la resta d'escoles d'adults de Catalunya, va portar a terme una campanya sota el lema: **Educació d'adults pública: un dret**, davant de la tramitació de la llei d'educació d'adults, al Parlament, els dies 26 i 27 de febrer.

Els trets més característics de la reivindicació són:

- 1.— Que es reconegui el dret de tothom a l'educació, en una xarxa pública, laica, gratuïta i catalana. Potenciació de la xarxa pública.
- 2.— Facilitar l'accés dels treballadors a totes les etapes de l'ensenyament, legislat fins a la Universitat.
- 3.— Reciclatge professional.
- 4.— Finançament necessari.
- 5.— Professionalització i especialització dels treballadors.
- 6.— Coordinació real i efectiva de les administracions implicades.
- 7.— Participació dels diferents agents educatius en la programació, realització i gestió dels recursos públics destinats a l'educació d'adults.

I amb motiu d'això, el passat 23 de febrer, l'Escola d'Adults de Salt va organitzar tres autocars, juntament amb escoles d'adults d'altres poblacions, per anar a la manifestació de Barcelona, com a cloenda de la campanya.

La concentració, que va ser davant del Palau de la Generalitat, va aplegar un bon nombre d'alumnes i professors d'aquest col·lectiu de tot Catalunya i van anar en manifestació des de la plaça de Sant Jaume, per Via Laietana, fins al Parc de la Ciutadella, seu del Parlament de Catalunya, a fi d'entregar les 12.000 signatures que es van recollir durant la campanya.

La representació de Salt anava encapçalada per una pancarta que deia: **No a la llei d'educació d'adults. SALT.**

Altres representacions de les comarques gironines foren les de Girona, Figueres, Blanes, Samba Kuballi de Sta. Coloma de Farners, etc.

PREMIS 3 DE MARÇ

L'Ajuntament saltenc va decidir concedir els Premis 3 de Març 1991, per unanimitat a M.ª Rosa Puig Dalmau i al Talleret de Salt.

A Rosa Puig per la seva dedicació al món de l'ensenyament, concretament en el camp de l'educació de nens amb deficiències sensorials, i per les seves col·laboracions desinteressades en iniciatives de caire cívico-cultural.

I al Talleret de Salt, per la seva trajectòria lligada a Salt des dels seus inicis, i la seva projecció, amb propostes culturals de qualitat que ajuden a difondre el nom de Salt.

L'Ajuntament atorga aquest guardó a les persones i entitats que més s'han distingit per la seva activitat i les seves iniciatives relacionades amb la promoció de la vida cultural i cívica del poble. El premi 3 de Març, serveix també per commemorar la data de la independència del municipi. Enhorabona!!

MIQUEL BERGA

El llibre de Miquel Berga, **John Langdon-Davies (1897-1971). Una biografia anglo-catalana**, publicat per Editorial Pòrtic, va ser distribuït a finals de febrer i es troba a totes les llibrerries.

El treball de Berga se centra en la vida apassionant de Langdon-Davies, escriptor i periodista anglès, que va divulgar la realitat nacional de Catalunya a Anglaterra i als Estats Units.

Miquel Berga, Doctor en Filologia anglesa i Tinent d'Alcalde d'Educació i Cultura de l'Ajuntament de Salt, va guanyar amb aquesta obra el primer premi dins l'apartat de «Gran Premi Fundació Congrés de Cultura Catalana de biografia i estudis històrics», dins la 39.ª Festa de les Lletres Catalanes. NIT DE SANTA LLÚCIA. Enhorabona!!

A LA TAULA DE LA FARGA

El passat 4 de març, a la biblioteca municipal «Jaume Mintrial i Masià», i dintre els actes commemoratius del 3 de març, va tenir lloc la presentació del llibre **ELS MASOS FORTIFICATS DEL PLA DE SALT**, els autors del qual són Xavier Alberch i Josep Burch.

El llibre és fruit del treball premiat en el IV Concurs de Monografies sobre Salt que bianualment convoca la biblioteca «Jaume Mintrial», i edita l'ajuntament de la vila.

Felicitem cordialment el nostre amic i company de redacció Xavier Alberch per aquesta obra i pel premi, així com indirectament a Lluís Matteu i Martí Artalejo, també col·laboradors del llibre i companys de redacció.

ANY XIII/Núm. 120
Març 1991

PORTADA/El jovent de Salt
i la diversió.
(Martí Artalejo)

LA FARGA/Revista de Salt
EDITA/Casal de Jubilats de Salt.
DIRECCIÓ/Josep Cristòfol i Darné
COORDINACIÓ/Josep M.ª Oliveras i Oli-
veras.

CONSELL DE REDACCIÓ/Josep Cristò-
fol i Darné, Guillem Terribas i Roca, Josep
M.ª Oliveras i Oliveras, Lluís Mateu i Rie-
ra, Joan Boada i Reig, Jaume Bosch i Ter-
mas, Martí Fita i Casals, Eva Escuin i Dil-
mé, Miquel Àngel Ferrés i Fluvià, Agapit
Alonso i Pont, Sebastià Parra i Nuño i Xa-
vier Alberch i Fugueras.

COL.LABORACIÓ HABITUAL/Antoni
Brugués, Pitu Geli, Maria Mercè Sánchez, Pi-
li Fernández, Biblioteca Jaume Ministral i
Masià i Maria Bramon.

COL.LABORACIÓ EN AQUEST NÚME-
RO/Francesc Carbonell, Jordi Planas i Bosch
i Grup de nois i noies de l'Institut de Batxi-
llerat Salvador Espriu de Salt «Els Anònims»
COMPAGINACIÓ/Xarli Terribas i Roca
CORRECCIÓ I ESTIL/Toni Rusalleda i
Nadal.

FOTOGRAFIA/Jaume Ollé i Selga i Martí
Artalejo i Costa.

DISTRIBUCIÓ/Pitu Geli

ADMINISTRACIÓ/Joaquim Boada i Reig

TIRADA/1.500 exemplars

REDACCIÓ/Passeig Verdaguer, 1

Tels. 23 04 98 - 23 85 78

IMPRESSIÓ/Impremta Pagès. Eixample, 8
Tel. 42 01 07 (Anglès)

DIPOSIÓ LEGAL/GI/356-79

LA FARGA NO SE SOLIDARITZA NE-
CESSÀRIAMENT AMB LES OPINIONS
EXPRESSADES EN ELS SEUS ARTICLES
SIGNATS, I QUE PUBLIQUEM ÍNTE-
GRAMENT RESPECTANT L'OPINIÓ
DEL SEU AUTOR.

LA FARGA AUTORITZA LA REPRO-
DUCCIÓ DELS SEUS ARTICLES. SEM-
PRE I QUAN S'INDIQUI LA SEVA PRO-
CEDÈNCIA.

PREMI TRES DE MARÇ DE 1989

Fa vuit anys d'aquells vuit anys

Aquest mes de març fa vuit anys que el poble de Salt celebrava amb eufòria l'assoliment d'una fita històrica llargament desitjada: la recuperació de la independència municipal, després de vuit anys d'annexió forçosa a Girona i de la consegüent pèrdua d'identitat com a poble.

No podem evitar la temptació de transcriure aquí el text del recordatori que en ocasió d'aquella memorable festa va editar el Consell Municipal de Salt, que presidit per l'avui director de LA FARGA, va jugar un paper decisiu en aquell procés reivindicatiu. Pensem que és un document que reflecteix amb exactitud el sentiment unànime del poble de Salt en aquells moments. Diu així:

«SALT, INDEPENDENT.—
En el dia d'avui la Generalitat de Catalunya ha decretat la segregació de Salt del municipi de Girona, al qual fou annexionat el 30 de desembre del 1974.

D'aquesta manera i com a resultat de la lluita unànime i constant de tot un poble, Salt recupera la seva independència i la seva identitat.

Salt, 3 de març del 1983.

Foren efectivament, vuit anys de pugna intensa i constant en la qual va participar tot el poble: associacions de veïns, entitats culturals, esportives i recreatives, empreses comercials i industrials, artistes, intel·lectuals... La Comissió per la Independència, sorgida d'una assemblea popular celebrada a Les Bernardes, fou l'aglutinant de totes aquestes forces que, en una lluita conjunta, treballaren amb fermesa, amb convicció i amb perseverança fins aconseguir els objectius fixats.

I això és el que pensem que val la pena de recordar i de destacar en aquest vuitè aniversari: l'exemple de solidaritat i la importància de l'acció conjunta per a l'obtenció de grans objectius comuns. Realment, en el curs d'aquells vuit anys reivindicatius, Salt va demostrar que la unió fa la força.

SUMARI

CARTES AL DIRECTOR.....	2
CRÒNICA	
Notícies varies.....	2
A LA TAULA DE LA FARGA.....	2
EDITORIAL	
Fa vuit anys d'aquells vuit anys.....	3
BIBLIOTECA JAUME MINISTRAL	
L'any de «Tirant lo Blanc».....	4
RECURS	
Notícies varies.....	4
LA CAPSA DE VIDRE	
Una primavera per Salt.....	5
FINESTRA OBERTA	
Impressions inesborrables	
de Quilalí.....	6-7
LA PLAÇA DEL DIAMANT	
Simplificar la vida.....	7

FINESTRA OBERTA	
Treballem per la pau	
a Centramèrica.....	9
TEVA/MEVA	
Lluís Margenat.....	10-11
TEMA CENTRAL	
El jovent de Salt i la diversió.....	12
Presentació.....	13
Resultats de l'enquesta.....	14-16
Diversions: Consumisme o goig	
de viure.....	17
D'ACÍ D'ALLÀ	
Mili i objecció de consciència.....	18
CAGAFERRO	
Acudit foll.....	19
RIALLES D'AQUÍ	
Les set gralles.....	19

L'any de «Tirant lo Blanc»

La Biblioteca «Jaume MinISTRAL i Masià» vol unir-se a la commemoració dels 500 anys de la publicació del «Tirant lo Blanc», i per aquest motiu ha seleccionat aquesta bibliografia de novel·les que tracten temes i personatges relacionats amb l'Edat Mitjana. Aquesta aproximació a una època determinada, considerada durant molts anys com un temps fosc i sense vida, pot donar lloc a interessants descobriments. Així, viatjant per l'Europa medieval, de la mà de Marguerite Yourcenar, podrem viure el món dels alquimistes i dels mags; amb Umberto Eco, intentar

descobrir els autors d'uns assassinats que tenen com a rerafons les lluites religioses i ideològiques; passejar-nos a la Catalunya del segle X, visitar els monestirs de Sant Pere de Roda, Sant Miquel de Cuixà, Ripoll, etc..., i assistir «in situ» a la creació de l'art romànic, formar part de la Cort d'Occitània, sentir les cançons dels trobadors que canten l'amor cortès, tot això conduïts per Cercamón, l'heroi de Lluís Racionero.

I per què no buscar el cap de Sant Jordi? Des de Barcelona a Itàlia, en Bernat de Finestrelles porta a terme la recerca de la relíquia del patró de Catalunya.

Aventures, lluites, viatges... tot això en una època que molts autors han triat per situar-hi les seves obres. Si voleu traslladar-vos en aquest passat meravellós, ple de mags, bruixes, cavallers, dracs, princeses... veniu a la biblioteca i trieu la vostra novel·la!!

BIBLIOGRAFIA DE NOVEL·LES QUE TRACTEN DE L'EDAT MITJANA

BÉDIER, Joseph: **El romanç de Tristany i Isolda**. Barcelona: Edicions dels Quaderns Crema, 1987. 111 pg.
CABRÉ, Jaume: **Fra Junoy o l'ago-**

nia dels sons. Barcelona: Edicions 62, 1984. 266 pg.

CAPMANY, Maria Aurèlia: **El cap de Sant Jordi**. Barcelona: Planeta, 1988. 213 pg.

CHRETIEN DE TROYES. **Perceval o el cuento del Grial**. Madrid: Espasa-Calpe, 1961. 288 pg.

ECO, Umberto: **El nombre de la rosa**. Barcelona: Lúmen, 1983, 607 pg.

ESLAVA GALÁN, Juan: **En busca del unicornio**. Barcelona: Planeta, 1987. 280 pg.

FUSTER, Jaume: **L'illa de les tres taronges**. Barcelona: Planeta, 1983. 235 pg.

LIBROS DE CABALLERIAS: Amadís de Gaula; Palmerín de Inglaterra. Madrid: Instituto-Escuela, 1935. 292 pg.

MABINOZION. Madrid: Editora Nacional, 1982, 380 pg.

MARTORELL, Joanot: **Tirant lo Blanc**. Edició a cura de Martí de Riquer. Barcelona: Ariel, 1982. 1.299 pg.

PERUCHO, Joan: **Les aventures del cavaller Kosmas**. Barcelona: Planeta, 1981. 232 pg.

RACIONERO i GRAU, Lluís: **Cercamón**. Barcelona: Edicions 62, 1982. 199 pg.

SCOTT, Walter: **Ivanhoe**. Bilbao: Editora Moretón, s/a. 380 pg.

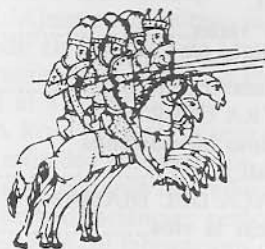
SCOTT, Walter: **Quintín Durward**. Barcelona: Mateu, s/a. 253 pg.

SCOTT, Walter: **El talismà**. Barcelona: Edicions 62, 1982, 325 pg.

SNORRI STURLUSON. **Saga de Egil Skalla-Grimsson**. Madrid: Editora Nacional, 1983. 445 pg.

TINENA, Jordi, ed. **Tirant lo Blanc**. Barcelona: Laertes, 1989, 269 pg.

YOURCENAR, Marguerite. **Obra negra**. Barcelona: Proa, 1984. 359 pg.

Helena Gironès

• Xerrada-col·loqui a l'Escola d'Adults. Títol: NO A LA LLEI D'EDUCACIÓ D'ADULTS, SÍ A UNA EDUCACIÓ D'ADULTS PÚBLICA, amb recursos i al servei del poble, dels treballadors. 1 de febrer.

• Rialles organitzà Carnestoltes, el 10 de febrer. Cercavila a la plaça de la Llibertat amb el grup «Els Grallers» de Besenó. Tot seguit danses i cançons amb el grup «BAUXA» i el seu espectacle «Alcem les mans». Amb la col·laboració de l'Agrupament Escolta Sant Cugat.

• Pregó de Carnestoltes. Àngel Daban el va pronunciar el 10 de febrer.

• Pintures i gravats de Quim Llagostera. Febrer. Ateneu Saltenc de Can Panxut.

• Exposició de J. Burch. 9-28 de febrer. Les Bernardes.

• Curs de dietètica. A partir del 21 de febrer. Les Bernardes.

• Cicle de concerts. Veu i tradició. Biel Majoral. 1 de febrer. Les Bernardes.

• Gran Ball de Gala i disfresses amb l'actuació de l'Orquestra Maravella. Envelat-Carpa. Sector Massana. 8 de febrer.

• Curset fotogràfic a Can Panxut. Del 14 de gener fins al 14 de març. Prof. Àngel Vilà.

• Cicle de Concerts. Veu i tradició. L'Art dels trobadors dels segles XII i XIII. 8 de febrer.

• Acte d'entrega dels trofeus de tardor a l'Hípica Centaure de Salt. 3 de febrer.

• Festival Infantil de circ amb el Monumental Dakota Circus. 10 de febrer.

• Cavalcada de Sant Antoni, organitzada pel Centre d'equitació Centaure. 17 de febrer.

• Curs de balls de saló. Les Bernardes. Març.

• Exposició d'acrílics i relleus de M. Boix. Les Bernardes. Febrer

• Festa de l'Arbre 91. Dia 3 de març plantada d'arbres al carrer F. Macià, sector gratacel. Espectacle d'animació a càrrec del grup Místric Fals. Organitzen: Ajuntament de Salt i Rialles.

• Exposició d'aquarel·les del grup Blanc i Vermell. Les Bernardes. 1.ª quinzena de març.

• PREMIS 3 DE MARÇ. Acte de lliurament dels Premis 3 de Març, al Saló de Sessions de la Casa de la Vila. 2 de març.

• Biblioteca Municipal Jaume MinISTRAL i Masià. Presentació del llibre «Els masos fortificats del pla de Salt», de Xavier Alberch i Josep Burch, guanyador del IV Concurs de Monografies Locals, a càrrec de Josep M.ª Nolla, professor de l'Estudi General de Girona. 4 de març.

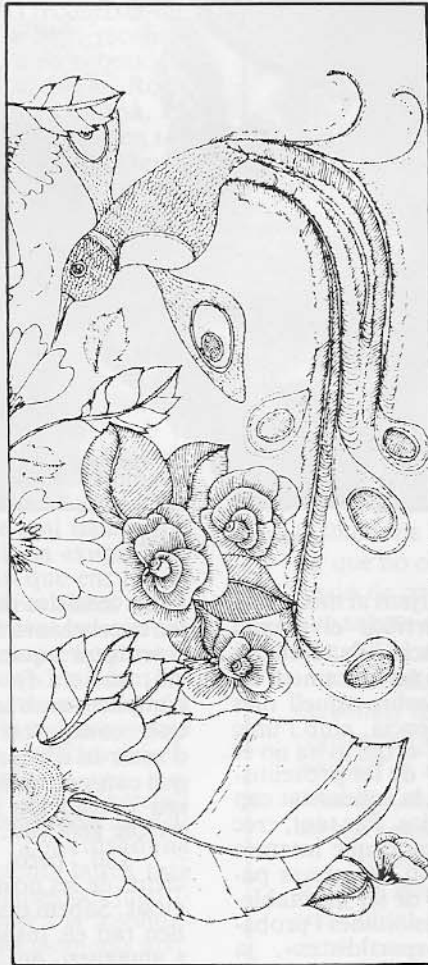
• Inauguració de les noves dependències de la Policia Municipal. C/. Major, 165 a càrrec de l'Honorable Sr. Josep Gomis, Conseller de Governació de la Generalitat. 9 de març.

Una primavera per Salt

El dia 21 de març començà la primavera. La primavera és l'estació de l'any en què les plantes floreixen, les flors obren els seus pètals, els camps són verds i la característica olor d'herba fresca és per tot arreu. Possiblement, si la vida no estigués formada per diferents cicles, sempre hauria de ser tot una primavera.

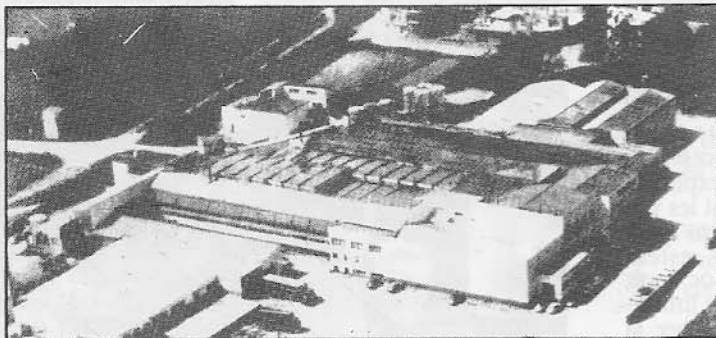
Si parlem de les primaveres en els nuclis urbans, Salt, com a tot arreu, és ja notícia històrica... ja que abans treies el cap per la finestra i veies florir les plantes, els camps verds, les flors.. a més a més, senties cantar els galls, lladrar els gossos, miolar els gats.. també sentir la olor de sègol i de l'herba.. i els camps de blat i ordi eren prop de casa.

Però els temps han canviat i aquelles idíl·liques primaveres fa anys que ja no hi són: des que es va anar edificant tot el pla de Salt durant els anys de l'especulació 60/70. Malgrat tot, d'ençà que som independents s'ha millorat molt, i s'han creat moltes zones verdes, s'han fet jardins, s'han plantat molts arbres, les Deveses, etc.. i es té moltíssima cura en tot el que afecta al medi ambient, ja que s'estan rehabilitant moltes zones a on no hi havien plantes. Però amb tot, ens trobem amb moltes places enquitranades, amb fums de cotxes, cues de llauna, blocs de ci-

ment, etc.. I el florir de les plantes queda molt lluny i els camps han fugit. Tant de bo que tinguéssim una primavera per Salt que fos diferent i que una vegada a la vida tinguéssim l'oportunitat de tenir una primavera especial: que floreixin els edificis, les cases, les construccions.... que les finestres estiguin plenes de flors i més flors i que les branques dels arbres surtin pels balcons i les portes de les cases, i allò que és morter i ciment esdevingui terra i gespa fresca i que tot el verd camp que sorgeixi sigui com un gran llençol de margarides. I que tornem a sentir aquella vella olor d'herba i que els ocells facin els seus nius prop de casa i que els til·lers, mimoses, saüquers, amèlies, llorers, magnòlies i pollanques surtin per tot arreu; a més a més, que les roses, les camèlies, les petúnies, els geranis, els tulipans, les gallardes i les malves... neixin i floreixin en cadascú de nosaltres, perquè en donar-nos la mà puguem intercanviar flors, a més de paraules, i que un dia tot Salt sigui un immens jardí.

Undara

Frigorífics del Ter, S.A.

CARNS DE PORC I BOVI
Repartiment diari

ESCORXADOR GENERAL FRIGORÍFIC

Sala d'especejar

Carrer Major, 419
Tel. 23 31 11
SALT

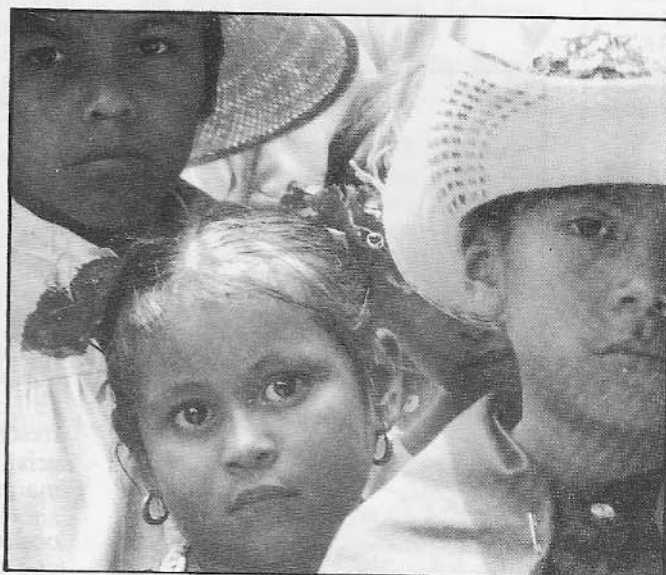

Impressions inesborrables de Quilalí

Tots els lectors de «La Farga» saben, no en tenim cap dubte, que Quilalí, és un poble nicaragüenc, d'un nombre d'habitants semblant al nostre, situat a uns 35 quilòmetres de la frontera amb Honduras, que va decidir ara fa poc més d'un any i mig acceptar la proposta d'agermanament de Salt. Durant aquest temps i en diverses ocasions, els saltencs han estat cridats a col.laborar en actes, donacions o iniciatives diverses (la més recent, les «quines» de les passades festes nadalencques i el memorable concert de Lluís Llach en vigílies de la passada Festa Major), encaminades a concretar aquesta solidaritat material i humana, de manera explícita amb els germans de Quilalí, però de manera simbòlica a través d'ells, amb tots els ciutadans de l'anomenat tercer món.

També estem segurs que la majoria dels nostres lectors compartien la nostra opinió que si aquests pobles pateixen fam, malalties, guerres i subdesenvolupament, tot plegat no és altra cosa que la trista herència que els hem deixat (i que estem increment dia a dia) els països que en nom de la civilització, els hem expropiat, saquejat i anorreat sistemàticament. La presència de tota mena d'entitats cíviues del nostre poble en la Comissió saltenca de l'Agermanament, parla abastament d'aquesta sensibilitat dolguda davant la injustícia quotidiana.

El passat mes d'agost, tres membres de la Comissió d'Agermanament i sis col.laboradors vàrem viatjar fins a Quilalí amb uns objectius concrets, el principal dels quals era estrènyer, a través del coneixement mutu, molt més encara els vincles de solidaritat de l'agermanament. He tingut la sort de formar part d'aquest grup com a col.laborador, i em sembla un deure ineludible aprofitar

Nens nicaraguencs

tots els mitjans al meu abast per fer arribar el màxim d'informació i de vivències possible (i no únicament als saltencs) sobre aquell mes de convivència, amb l'únic objectiu —el qui avisa no és traïdor!— de fer proselitisme envers la solidaritat cap al poble nica. Per tant, crec que, per molt que intentés ser objectiu, les meves paraules han de ser inevitablement apassionades i probablement «partidistes», ja que després de veure el que hem vist, hom no pot per menys que prendre partit al costat dels qui defensen els més pobres, els nens desnodrits, els mutilats de guerra, les vídues i els orfes.

Comentàvem sovint al llarg del viatge amb un gest de desànim i d'impotència: «Això no es pot explicar! Ni les fotografies ni les paraules podran explicar quan tornarem el que estem veient i vivint!» Sóc molt conscient d'aquestes limitacions, augmentades per la meua poca traça literària. Però he de provar-ho. Perquè quan algun company abatut exclamava: «Això no té remei!» referint-se a la impossibilitat de canviar les dramàtiques condicions de vida de la major part de ciutadans de Nicaragua, al-

sert. El seu error és, però, precisament, **quedar-se només amb anàlisis quantitatives**. Els aspectes materials de les ajudes que es canalitzen amb els agermanaments tenen sentit en si mateixos, però de manera tan o més important perquè són el suport físic d'un capital de generositat, hospitalitat, solidaritat... qualitativament important per la seva dimensió revolucionària i transformadora **no solament de la realitat de Quilalí, no ho oblidem, sinó de la de Salt**. Va molt equivocat qui es cregui que l'ajut és unidireccional. No és una frase bonica sinó una veritat com un temple —en som testimonis— que Salt en surt molt enriquit amb la seva generositat. Uns mesos abans d'anar-hi vaig tenir l'oportunitat de parlar amb una persona que portava molts anys treballant per Nicaragua. Li vaig preguntar sense embuts: «Serveix d'alguna cosa la petita ajuda que podem aportar els brigadistes?» La seva resposta no l'he entesa fins que hi vaig anar: «Molt més del que et penses! especialment per a tu mateix!»

Cal, però, ser conscients de les nostres limitacions. Sabem que potser tenen raó els insolidaris que s'amaguen en arguments quantitativs per intentar-nos convèncer que tota l'ajuda que pot aportar Salt al Tercer Món és com una gota d'aigua abocada al de-

Aquest posicionament per damunt de tot a favor dels aspectes qualitativs de l'agermanament és molt fàcil, creiem amb el contacte directe amb la realitat nica. Per això us encoratgem a tots a començar ja ara a es-

Mercat de Quilalí

talviar els diners del passatge perquè l'estiu vinent siguis tu, lector, per poc que et sigui possible, qui ocupi el lloc d'honor que reserven per al brigadista de Salt (la millor habitació, el millor llit, i si en tenen: els millors llençols...) a la humil casabotiga de don Jimmy, o d'en Jaime, o de l'Apolonio... o de qualsevol altre quilalià, que es desviurà per donar-te allò que no té. Quan s'acabi la teva estada i els quilalians que hauràs conegut et despedeixin plorant, realment emocionats, ningú no haurà de fer cap esforç per convencer-te que el que t'emportes de Nicaragua cap a Salt no té preu ni mesura quantitativa possible... i que té un valor incomparablement més gran que els llibres, la roba, els folis, les màquines de cosir o els dòlars que el poble de Salt els ha fet arribar a través de la Comissió d'Agermanament. Si tens la sort de viure aquesta experiència, probablement estaràs d'acord en considerar-la una de les més enriquidores de la teva vida, una de les que t'haurà deixat una empremta més fonda, sigui quin sigui el teu posicionament polític, tinguis o no vivències religioses.

Estem tan bombardejats per una informació sensacionalista, reiterativa, espectacular i superficial, que ens hem acostumat a veure l'espectacle de la fam i la misèria al televisor mentre endrapem una bona paella; trobem natural preocupar-nos més pels remeis als nostres excessos alimentaris (colesterol, eliminació de greixos, etc...) que per les solucions als ventres inflats de desnutrició dels nens que apareixen a les revistes i diaris; sabem, però ja no ens escandalitza, que viuen millor els nostres animals de companyia que milions de sers humans. A Nicaragua, en canvi, els nens, quasi tots descalços i molts amb el ventre inflat per desnutrició, no són personatges anònims, sers efímers d'uns mitjans de comunicació que (com s'ha reconegut recentment amb la passada guerra del Golf) tenen tendència a fer-nos confondre ficció i realitat per tal de manipular el nos-

tre nivell de consciència/alineació a tenor dels interessos polítics i econòmics dels poderosos que es desviuen per tenir sempre més diner o més poder. Aquells nens de Nicaragua tenen noms, noms que nosaltres coneixíem i que ens permetia distingir-los i reconèixer-los com aquí, a Salt, reconeixem els fills o els nebots. Es diuen Carlos, Oscar, Rosibel... et donen la mà, et somriuen i et segueixen tot el dia per aprofitar les teves deixes de menjar... els coneixes perfectament al cap d'un parell de dies i saps les seves curtes i penoses biografies.

Cal repetir-ho una i altra vegada: va molt equivocat qui es cregui que l'ajut és unidireccional, Salt en surt molt enriquit amb el seu agermanament amb els quilalians. En uns moments en què una desgraciada guerra que mai hauria hagut d'existir ha «xupat tanta càmera» que ens ha fet oblidar tantes altres situacions horroroses; en uns moments en què la situació a Nicaragua s'està fent insostenible per moments a causa de la nefasta gestió econòmica i política del govern actual; en uns moments en què l'actitud «light» post-moderna dels nostres conciutadans panxa-contents busca tota mena d'excuses per justificar l'egoisme i la insolidaritat; en uns moments així, aquí a Salt cal cridar una vegada més: **Nicaragua, ara més que mai!** No solament perquè a través de l'agermanament el poble hagi adquirit un compromís concret. Es tracta de quelcom més elemental, bàsic, important: a l'hora de fer balanç i tancar caixa, tot bon comptable ha de saber des- triar els valors de la xavalla.

Francesc Carbonell
Millars, març 1991

Simplificar la vida

Parlant amb persones que d'alguna manera es dediquen a l'educació, sovint coincidim en la necessitat d'ensenyar a viure contents amb un nivell de vida senzill. Informar els educants que hi ha moltes riqueses en la vida que no costen diners o que en costen molt pocs. Les activitats més normals poden ser l'origen d'experiències de qualitat: cada gest personal pot ser font de vida.

L'opció per un comportament auster i senzill ens fa lliures de la manipulació consumista. Austeritat vol dir que no condicionem el nostre bon humor a la possessió de coses (cada vegada més sofisticades), sinó que sabem que allò que és determinant per a la qualitat de la vida ens ve de dins i no de fora.

És a dins de cada persona on neixen les actituds personals lliures que escandalitzarien els devots del consumisme: ser senzill en el viure quotidià, en el menjar, en el beure, en el vestir, en els mitjans de locomoció, donar en lloc de demanar, acceptar de fer serveis sense cobrar-los...

Aquesta simplificació té com a objectiu redescobrir el gust de moltes coses senzilles i desvetllar una sensibilitat que ja no reacciona si no és amb excitacions fortes i intenses. En el fons, simplificar la vida vol dir estar menys anestesiats, enfortir la nostra vitalitat, confiar més en el que som i no tant en el que tenim.

D'aquesta manera, les il·lusions més nobles, personals i col·lectives no queden empresonades en el materialisme empobridor de la persona i de la societat. Si la il·lusió de viure com a persones obertes a l'infinit fos un ocell ben alat, caldria reconèixer que hi ha moltes gàbies disfressades.

Quan s'intenta comunicar als nens i als joves aquests valors que fàcilment hom qualificaria de «desmesurats», l'educador acostuma a experimentar que els nanos han de vèncer unes resistències francament «desmesurades». És allò d'aquella anècdota d'un que va preguntar a un savi: «A quina edat s'ha de començar l'educació dels fills?» I el savi respongué: «Vin anys abans de néixer, educant els seus pares».

Miquel-Àngel Ferrés

Treballem per la pau a Centramèrica

Sectors amplis del nostre país s'han preocupat durant els anys 80 pels problemes de Centramèrica. Sovint han fet més: han treballat en una tasca d'intenció solidària amb Guatemala, amb El Salvador, amb Nicaragua sobretot.

Circumstàncies diverses expliquen fàcilment aquesta preocupació i aquest treball. I per a molts també hi ha comptat un batregar cristià amb dring d'autenticitat en aquells països.

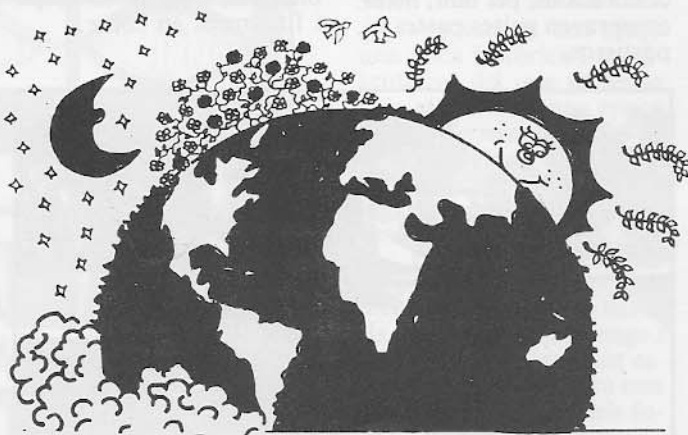
Han estat onze anys d'història amb el seu ressò.

Ara més que mai creiem que hem de continuar i millorar la nostra feina. És per això que des de Justícia i Pau de Girona acabem de portar a terme una campanya en la qual ens proposàvem unes activitats i un concurs de sensibilització adreçades sobretot a l'àmbit escolar, amb els següents objectius:

- 1.— Motivar i desenvolupar una actitud positiva i solidària envers aquests països.
- 2.— Descobrir, mitjançant la informació reelaborada pels mateixos escolars, les causes que originen la violació dels Drets Humans.
- 3.— Estimular infants i joves a prendre consciència

d'aquesta realitat, tant des d'un punt de vista cognoscitiu com afectiu, i a la recerca de valors i actituds que afavoreixin un món en Pau.

Ha estat la comissió d'agermanament Salt-Quilalí qui ens ha obert les portes per tal d'organitzar l'acte festiu i de lliurament de premis del dia 24 d'aquest mes de març, a les dotze del matí, al Polispor-

tiu de Salt. Aquest dia és molt significatiu, ja que es compleix l'11.è aniversari de l'assassinat de Mons. Oscar Romero, Arquebisbe d'El Salvador, convertit en una veu profètica del seu poble. Denunciant les estructures repressives contra els camperols salvadorencs, mogut per l'esperit, ressona en les seves homilies do-

minicals transmeses per la ràdio i escoltades per tot el país:

«He sido amenazado de muerte. Debo decirles que, como cristiano, no creo en la muerte sin resurrección. Si me matan, resucitaré en el pueblo salvadoreño. Se lo digo sin ninguna jactancia, con la más grande humildad.»

Altres profetes, com els catalans Pere Casaldàli-

mèrica i del Tercer Món en general.

Les eleccions foren «formalment perfectes». Massa perfectes. «Una de les eleccions més fraudulentess de la història electoral d'Amèrica i fins i tot de qualsevol part del món», ha pogut afirmar Miguel d'Escoto referint-se a l'intervencionisme dels Estats Units, que va acabar obligant el poble a aquest vot. Cap país del món no toleraria dos mil cinc-cents observadors i altres dos mil periodistes «controlant» unes eleccions lliures; resultaren ser les més observades de tota la història de la humanitat. Lliures, unes eleccions sotmeses a un macrobloqueig econòmic-militar de deu anys?

A Guatemala, a Hondures, a El Salvador, a Nicaragua, a Panamá.... hi ha hagut gairebé sempre tres poders relacionats: el poder dels Estats Units —o amb més precisió, el de grans sectors d'aquell país—, el poder de l'oligarquia local i el poder militar. Per això diem que no hi haurà pau veritable a Centramèrica fins que no acabi l'injustíssim repartiment de les riqueses.

Jordi Planas i Bosch
de Justícia i Pau de Girona

ga i el seu col.laborador en Pau, fill de Salt, i tants d'altres que en l'anonimat ens van obrint camí vers la Pasqua.

Ha passat un any de les eleccions del 25 de febrer a Nicaragua. Crec sincerament que significaran un revés en la llarga marxa per l'alliberament dels nostres estimats pobles de Centra-

REMOTO
CENTRE RECANVIS MOTO

**VENDA RECANVIS
TALLER REPARACIÓ**

 IMPORTADOR PER A ESPANYA

 LA CORONA DEI CAMPIONI

MALOSSI

Ramon i Cajal, 4 - Tel. 24 00 61 SALT

Emili
Crous

 ENVELATS

LLOGUER DE CADIRES • ENVELATS
ADORNAMENTS • PISTA PARQUET

Sant Jaume, 18 - Tel. 24 16 47 - SALT (Girona)

Lluís Margenat

La Pastisseria Margenat fou una de les primeres del ram en instal·lar-se a Salt. Els seus inicis daten del 1929. Actualment, la porten en Lluís i en Jaume Margenat.

El personatge que entrevistarem en aquest número de La Farga és en Lluís.

En Lluís, de 59 anys, casat i pare de dos nois, a més a més de ser un gran pastisser té d'altres afeccions: navegar, pintar, escriure... Ell creu que per ser pastisser «t'ha d'agradar molt l'ofici, ja que és una feina molt dura i que vol voluntat». També afirma que per ser pastisser «s'ha de tenir alguna cosa d'artista».

Quins oficis ha tingut?

No, jo sempre m'he dedicat a l'ofici de pastisser. Ja des de petit que porto fent aquesta feina.

Com va començar a ser pastisser? I qui li va ensenyar l'ofici?

Vaig començar als 15 anys. Ningú no em va preguntar què volia fer o ser. Vaig començar a treballar a la pastisseria i punt.

El pare fou qui ens ensenyà l'ofici tant al meu germà com a mi. En sabia molt, ja que havia estat a moltes pastisseries com a dependent.

Quan fa que hi ha la pastisseria Margenat a Salt?

Com ja t'he dit, el pare va començar com a dependent en altres pastisseries de Girona i tan aviat com va poder va decidir fer la seva pròpia pastisseria. Així és que l'any 1929 naixé la pastisseria.

Ens faci una mica de repàs del que era i del que és la pastisseria.

Els començaments van ser difícils. Quan al 1929 el

pare va decidir posar una pastisseria a Salt, alguns botiguers li van dir que no se'n sortiria, que eren coses que no es venien. I de fet tenien raó, en aquells moments, fora de les festes grosses, no s'estilaven altres celebracions, per tant, no es compraven gaires pastes ni pastissos.

Un cop el negoci ja es trobava més o menys engegat, va venir la guerra, el meu pare hi va haver d'anar, i la post-guerra, i ja et pots imaginar la situació que es vivia. Era molt difícil trobar matèries primeres: sucre, ametlla.... En

aquells moments era una feina difícil, ja que no hi havia els elements principals i la situació del país era molt dolenta.

Més endavant vam començar a servir a alguns bars de Girona, primer en bicicleta, després en vespa i finalment en cotxe.

que més es treballa és quan hi ha alguna festa o alguna data assenyalada i els caps de setmana. Durant la resta de dies es va fent, ja que sempre hi ha algun aniversari, algun Sant...

Ha evolucionat molt la feina de pastisser?

Molt. Però no tan sols a nivell de maquinària, que això és molt normal, ja que amb el temps es coneixen noves maneres de fer les coses, es mira de facilitar la feina.. Per exemple, a casa, als inicis, teníem un forat a sota la casa que feia de nevera, hi havia el forn de llenya i no hi havia gaires coses més. Ara tenim moltes neveres i altres màquines.

També han evolucionat i han canviat els gustos pels pastissos.

Molts de pastissos que es feien abans es continuen fent, però, per exemple, en aquells moments no es feien pastissos amb mantega, de crema, de «yema». No s'utilitzava la nata. Es confitaven les fruites, hi havia temps per fer les teules a mà.

Vam anar agafant dependents. Es van anar introduint noves varietats de pastes i pastissos. Vam posar maquinària que ens facilitava la feina. Vam anar a més i a més cada vegada.

Actualment, seguim tenint molta feina. Els dies

RELOTGERIA • JOIERIA

Comas

PLAQUES I TROFEUS

C/. Major, 83
Tel. 23 47 70

SALT

**ORGANITZACIÓ
PROFSSIONAL
IMMOBILIARIA**

- Agència de la propietat immobiliària
- Administració de finques
- Gestoria administrativa

DECLARACIÓ DE RENDA, podeu solucionar els vostres dubtes
NACIONAL HISPÀNICA, S.A. - MULTIMAR - CAIXA
ASSEGURANCES - INCENDIS - ROBA TORIS - VEHICLES - ETC..

Passeig Països Catalans, 147 - Tel. 24 44 49
17190 SALT

Ara es treballa molt la xocolata, la nata. Han sortit les postres salades, hi ha el gelat, el semi-gelat.. No es compra tan sols en dies assenyalades. I un munt de coses més que distingeixen molt bé una època de l'altra.

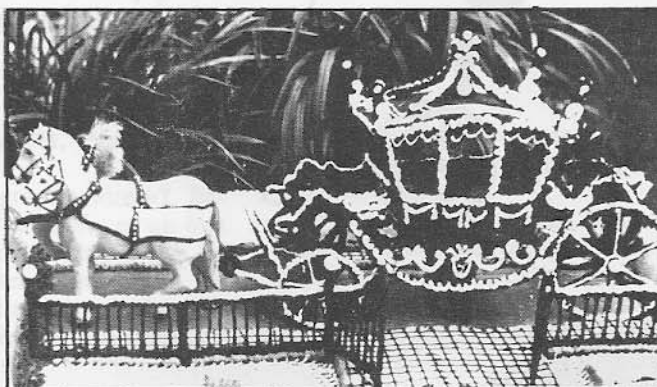
A l'estar en una pastisseria ha de tractar amb molta gent, nota diferències entre la gent d'abans i la gent d'ara?

Evidentment, la gent, degut als canvis que ha fet el món, ha anat canviant.

vis que s'han fet. El nivell de vida ha variat molt i a la gent d'ara li agrada molt gastar.

Ha canviat molt el poble de Salt?

Sí, Salt havia sigut un poble de pagès. Ara és un poble, si és que se li'n pot dir així, que ha crescut molt pels canvis de la societat i per acollir a tota la gent que venia de fora. No em preguntis quin Salt m'agradava més, ja t'ho respondré jo. Tots dos tenen la seva part bona i la seva part ne-

Mona de Pasqua elaborada per la pastisseria Margenat, als anys 60.

Com es vivia a la Plaça de Sant Pere del poble de Salt?

Aquesta és una plaça una mica històrica i representativa del que va ser la vida al poble en una època molt determinada.

A la plaça s'hi reunia molta canalla del poble per jugar i per explicar-se les seves coses.

En diferents moments i segons la situació del moment, a la plaça hi va haver els republicans, la falange i un cinema. O sigui que estàvem ben distrets. Era una plaça molt viva, un dels focus del poble.

Quines altres activitats ha fet?

Hi ha un parell o tres de coses que m'agraden molt i que hagués volgut tenir més temps per dedicar-m'hi.

A mi m'agrada molt el mar i navegar. Pintar és una de les meves altres aficions. Pinto aquarel·la. La

feina de pastisser i la de pintor crec que estan bastant relacionades, totes dues requereixen creativitat i imaginació, potser per això hi ha bastants pastissers a qui agrada la pintura i el dibuix.

I finalment, també m'agrada molt escriure; ja fa temps vaig fer un parell o tres de contes d'imaginació. Ara, no tinc temps per dedicar-m'hi.

Admiro molt la gent que s'hi dedica i que com vosaltres fan articles en revistes... Vull aprofitar per felicitar a tota la gent que fa possible que La Farga surti cada mes al carrer.

Pastisseria Margenat any 1929.

En el nostre poble hi ha vingut molta gent de fora i això ha hagut d'influir d'alguna manera en els can-

gativa. Abans ens coneixíem tots i això era molt bonic, però ara també hi ha altres avantatges.

OPTICA TARRUS, S.A

Jaume Tarrús i Galter

Òptic diplomad
Llicenciat en Ciències Físiques

Sta. Clara, 54 - Tel. 21 37 50 GIRONA
Dr. Ferran, 1 - Tel. 23 06 61 - SALT

**Descompte del 10% per a Jubilats
socis del «Casal de Jubilats»**

**SERRALLERIA I FUSTERIA METÀL·LICA
EN FERRO I ACER INOXIDABLE**

MOBRA, S.A.

*Canals per a la construcció i lampisteria
Doblat de xapes i talls*

TALLER: Camí antic de Salt a Vilablareix
Tel. 23 53 17

El jovent de Salt i la diversió

La Farga-Revista de Salt ha volgut aproximar-se al món dels joves i més concretament en l'àmbit del seu temps de lleure i de diversió.

— Què fan els nostres joves en les seves estones de lleure? Com es diverteixen?

Un grup de joves de l'Institut «Salvador Espriu» de Salt va portar a terme una enquesta directa a 100 joves. En les seves respostes es constata una manera de pensar i sentir de part dels joves saltencs.

Aquesta enquesta-treball feta amb rigorositat per part del col·lectiu que s'autodenomina «Els anònims», és una mostra que es pot generalitzar entre els joves, principalment estudiants de Salt.

Ara, en una altra ocasió caldria que algú fes aquest mateix treball entre els joves de 16 a 20 anys que treballen. Així la visió seria més global i completa, ja que abastaria tot el jovent de Salt.

Des de LA FARGA i el consell de redacció volem agrair al grup de nois i noies que hagin portat a terme aquest treball, que és l'inici d'una col·laboració estreta amb la nostra revista, ja que estan interessats a participar-hi regularment amb altres escrits.

Col·lectiu de Redacció
LA FARGA

Introduce la pasión en tu vida.

Ya está aquí. Esperándote en tu Concesionario. La pasión por el nuevo Uno.

Nuevo Fiat Uno.

Te va a sorprender porque es único en funcionamiento. Económico, brillante y deportivo.

Definitivamente quedarás envuelto en la pasión del Uno. No retrases más la cita con la pasión de tu vida. Ven ya a tu Concesionario y elige una versión para tu pasión. P.V.P. desde 998.000 Ptas.

Uno, che passione!

Concesionario Oficial:
VITSA, S. A.

Exposición y Venta: Avda. Sant Narcis, 28.
Tel. 24 12 12.

**GARATGE INTERNACIONAL
ROBERT VIDAL, S.A.**

Servicio Oficial Postventa y Recambios:
Ctra. Girona-Anglés (Afores Salt). Tel. 24 30 62

FIAT
TECNOLOGIA LIDER

Presentació

Nosaltres som un grup de nois i noies de l'Institut Salvador Espriu, de Salt, que un bon dia ens van proposar, a través de les activitats extraescolars, l'oportunitat de col·laborar amb Ràdio Salt i amb la revista La Farga. El resultat de tot això va ser l'elaboració d'una enquesta a la gent jove de la nostra vila per saber l'opinió de si mateixos i del jovent en general.

Els resultats parlen sols, i es pot entendre l'enquesta donant un cop d'ull als números. Però hem cregut convenient fer alguns comentaris a algunes preguntes. Aquí els teniu:

• **Mètode de treball:** Aquesta enquesta la vam realitzar als joves d'entre 14 i 20 anys, encara que hi havia un predomini dels que en tenien de 15 a 17, i un que en tenia 69 i se'ns va colar.

La vam fer a 54 nois i a 46 noies. En un principi la volíem realitzar a 50 nois i a 50 noies, però a l'hora de fer l'enquesta era difícil de trobar el nombre exacte de persones del mateix sexe a qui preguntar, i per això ens ha quedat així.

A la pregunta «Estudies o treballes?» es veu clarament que la majoria estudien. Els que estudien i treballen alhora, en gran part són alumnes de FP o BUP nocturn. «A on vas els caps de setmana?», clarament tothom va a algun lloc. Un 2% ha contestat que van «a fer el gamberro», i ens preguntem quina nova disco és. A la pregunta «Què fas a les estones lliures?», la majoria escolten música, seguits pels que practiquen algun esport i els que miren la TV. Després hi han moltes respostes variades.

La 6.ª pregunta, sense comentaris.

«Quins programes mires?», Bola de Drac amb un 33%, és un èxit total. Després hi ha un 6% que ho mira tot, suposem que també inclouen la carta d'ajust. I un altre 6% que veuen pel·lícules.

refereixen a discoteques, i no que si fossin l'alcalde editarien discos (compte!).

«Què penses fer en el futur?», és clar que quasi tothom vol treballar, un 1% sense cansar-se, és clar. Un 3% volen guanyar molts diners i un altre 3% volen ser rics. Això a

on s'estudia?

La pregunta 11.1, és relativa, ja que als més joves, a la majoria els posen hora d'arribada més aviat. I al contrari amb els més «vells».

«Què passaria si descobrissin que els has enganyat?», Aquí es veu que l'assassinat està a l'ordre del dia, ja que un 10% els matarien.

«Quins càstigs et posen?»

A la pregunta «Què hi trobes a faltar per al jovent a Salt?» es veu molt bé que a Salt City no hi ha quasi cap mena de diversió per al jovent. Nosaltres ens unim a aquesta postura i creiem, així com la majoria a qui hem entrevistat, que s'hauria de fer alguna cosa.

«Què faries si fossis l'alcalde?», Aquí també es nota com a Salt hi manquen llocs de diversió i esbarjo. Un 13% ens ha contestat Discos, es

Un 1% els seus pares cridarien (quin càstig més horrible), i per contra, un altre 1% els seus pares no li parlarien. Quin món més boig.

Sobre les preguntes 12, 12.1, 12.2, 12.3, 12.4 i 12.5, vosaltres mateixos podeu treure'n les conclusions.

«Col·lectiu»
Els Anònims

Sport Garatge, s.a.
JOSEP CASALS

Reparacions
Engrassaments
Neteja

Passegi Marquès de Camps, 5
Tel. 23 33 11 SALT

**Subministres
Catalunya, s.l.**

VOLVO

Camions i Autobusos

Passeig Marquès de Camps, 3 - Tels. 23 33 11 - 23 78 83
SALT

Fàbrica de miralls
Col·locació i instal·lació
Especialitat en vidrieres artístiques
Finestres de Celosia
Mampares per a Bany

SOLAR S.A.

DISTRIBUIDOR

LORENAL, S.
LORENAL, S.
LORENAL, S.

C/. Joan Maragall, s/n. - Zona Esportiva
Telèfon 23 58 11 - SALT

El jovent de Salt i la diversió

Aproximació a partir dels resultats
d'una enquesta a 100 joves

Resultats de l'enquesta realitzada a la gent jove
de la vila de Salt, durant els mesos de desembre

de l'any passat i gener d'aquest any, sobre ells
mateixos.

- 1.— EDAT: d'entre 14 a 20 anys
- 2.— SEXE: 54 nois i 46 noies
- 3.— ESTUDIES O TREBALLS?:
Estudien 54%
Treballen: 15%
Estudien i treballen: 31%

• ELS CAPS DE SETMANA I LES ESTONES LLIURES

4.— ON VAS ELS CAPS DE SETMANA?

Surten a donar volts.....	33%
Bars.....	10%
Se'n van fora la ciutat.....	3%
Esports.....	2%
Estudien.....	3%
El gamberro.....	2%
Cine.....	21%
Disco.....	16%
Es queden a casa.....	3%
No fan res.....	3%
NS/NC.....	4%

4.1.— AMB QUINA FREQUÈNCIA?

Cada cap de setmana.....	87%
Diumenges.....	6%
Dissabtes.....	3%
Cada dos diumenges.....	3%
NS/NC.....	1%

5.— QUÈ FAS A LES ESTONES LLIURES?

Escoltar música.....	25%
Esport.....	9%
Llegir.....	5%
Ordinador.....	4%
Ballar.....	3%
Puzzles.....	2%
Fumar.....	1%
Dibuixar.....	1%
Sortir.....	1%
Experiments.....	1%
Estudiar.....	1%
Mirar la TV.....	7%
Res.....	6%
Dormir.....	5%
Anar en moto.....	4%
Cinema.....	2%
El vago.....	2%
Tocar el piano.....	1%
Pintar.....	1%
Tocar un instrument.....	1%
Menjar.....	1%
Arqueologia.....	1%
NS/NC.....	16%

• LA TELEVISIÓ

6.— MIRES LA TELEVISIÓ?

Sí.....	80%
No.....	20%

6.1.— QUINS PROGRAMES MIRES?

Bola de Drac.....	33%
Tot.....	6%
Informatius.....	6%
Veïns.....	3%
Videos de 1.ª.....	1%
Concursos.....	1%
Gent del Barri.....	1%
Videomix.....	1%
Debats.....	1%
Pel·lícules.....	6%
Betes i films.....	5%
Sputnik.....	3%
Dibuixos animats.....	3%
No te rias que es peor.....	1%
Vindrem a sopar.....	1%
La vida en un xip.....	1%
Rockopop.....	1%
NS/NC.....	6%

6.2.— QUÈ HI TROBES A FALTAR A LA TV?

Musicals.....	19%
Millor informació.....	3%
Corrupció en Miami.....	1%
Divertiments.....	1%
Res.....	15%
Motor.....	2%
Artístics.....	1%

• LA RÀDIO

6.3.— ESCOLTES LA RÀDIO?

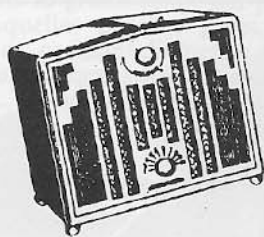
Sí.....	57%
No.....	34%
NS/NC.....	9%

6.3.— QUÈ ESCOLTES?

Els 40 Principals.....	29%
Musicals.....	4%
Ràdio Salt.....	3%
Ràdio Miramar.....	1%
RN3.....	5%
Ràdio Grup.....	5%
Ràdio Marina.....	1%
NS/NC.....	9%

6.4.— QUÈ HI TROBES A FALTAR A LA RÀDIO?

Més música en català.....	7%
Sobren anuncis.....	2%
Rock radical.....	2%
Més música.....	1%
Divulgació científica.....	1%
Novel·les.....	1%
Res.....	5%
Xerren massa.....	2%
Programació d'abans.....	2%
Música de minories.....	2%
Rap.....	1%
NS/NC.....	31%

• MANCANCES PER AL JOVENT DE SALT

7.— QUÈ HI TROBES A FALTAR PER AL JOVENT A SALT?

Llocs de diversió.....	31%
Discos.....	19%
Bars.....	6%
De tot.....	4%
Concerts/Balls.....	3%
Cines.....	19%
Marxa.....	8%
Res.....	4%
Noies.....	3%
NS/NC.....	3%

• ÉSSER ALCALDE

8.— QUÈ FARIES SI FOSSIS L'ALCALDE?

Discos.....	13%
Res.....	8%
Cines.....	7%
Més festes i concerts.....	6%
Bars.....	3%
Dimitir.....	3%
Un Nadal més emocionant.....	1%
Zones verdes.....	1%
Tot el contrari del que està fent.....	1%
Aparcaments.....	1%
De tot.....	8%
Llocs de diversió.....	7%
Arreglar el poble.....	7%
Reduir impostos.....	3%
Divertir-se gratis.....	1%
Més marxa.....	1%
Cobrar.....	1%
Polisportiu gratis.....	1%
Donaria un gos a cada família.....	1%
NS/NC.....	26%

• EL FUTUR

9.— QUÈ PENSES FER EN EL FUTUR?

Treballar.....	35%
De tot.....	4%
Guanyar molts diners.....	3%
Acabar d'estudiar.....	3%
Casar-se.....	2%
Viure bé.....	2%
Seguir sortint amb el xicot.....	1%
Treballar sense cansar-se.....	1%
Anar amb els amics.....	1%
Res.....	9%
Estudiar.....	3%
Ser ric.....	3%
Fer carrera.....	3%
Viure a Califòrnia.....	1%
Esportista.....	1%
NS/NC.....	28%

• LA MÚSICA

10.— QUIN ESTIL MUSICAL T'AGRADA MÉS?

Tots.....	29%
Heavy.....	12%
Pop.....	6%
Hardcore.....	2%
Punk.....	2%
Trash.....	1%
Rock.....	21%
Grups catalans.....	7%
Rap.....	3%
Música negra.....	2%
Clàssica.....	2%
Tecno.....	1%
NS/NC.....	12%

10.1.— QUINS GRUPS CATALANS T'AGRADEN MÉS?

Sopa de Cabra.....	28%
Sau.....	17%
Els Pets.....	4%
Pixamandúries.....	4%
Sangtraït.....	21%
Triclinium.....	5%
Albert Pla.....	4%
Tots.....	2%
NS/NC.....	15%

10.2.— QUINS GRUPS ESPANYOLS T'AGRADEN MÉS?

Loquillo i los trogloditas.....	14%
Barricada.....	12%
La Trampa.....	3%
La Unión.....	3%
Altres.....	15%
NS/NC.....	53%

10.3.— QUINS GRUPS INTERNACIONALS T'AGRADEN MÉS?

Dire Strikes.....	24%
Pink Floyd.....	5%
Hellowen.....	3%
The Cure.....	3%
Transmission Vamps.....	2%
U2.....	12%
Metàlica.....	5%
Madonna.....	3%
Depeche mode.....	2%
Altres.....	28%
NS/NC.....	13%

10.4.— HAS ANAT A ALGUN CONCERT D'ELLS?

Sí.....	66%
No.....	24%
NS/NC.....	10%

• ELS PARES

11.— ET DEIXEN ANAR A ON VULGUIS, ELS TEUS PARES?

Sí.....	56%
No.....	43%
NS/NC.....	1%

11.1.— ET POSEN HORA D'ARRIBAR A CASA?

Sí.....	43%
No.....	34%
Depèn.....	23%

11.1.— QUINA?

De 21 a 22.....	11%
De 24 a 1.....	7%
De 2 a 4.....	2%
De 22 a 24.....	15%
D'1 a 2.....	5%
De 4 a 5.....	3%

11.2.— QUÈ PASSARIA SI DESCOBRISIN QUE ELS HAS ENGANYAT?

Bronca.....	28%
Em matarien.....	10%
Em castigarien.....	5%
Pallissa.....	1%
Canviarien el pany de la porta.....	1%
No em deixarien sortir.....	1%
Res.....	23%
No confiarien en mi.....	5%
No volem ni pensar-hi.....	3%
Preguntarien per què?.....	1%
NS/NC.....	22%

11.3.— ET CASTIGUEN?

Sí.....	27%
No.....	55%
NS/NC.....	18%

11.4.— QUINS CÀSTIGS ET POSEN?

No deixar-me sortir.....	20%
No veure la TV.....	2%
No em dirien res.....	1%
No treure la moto.....	3%
Criden.....	1%

• LES AMISTATS I LES RELACIONS

12.— SURTS AMB ALGÚ?

Sí.....	40%
No.....	58%
NS/NC.....	2%

12.1.— DES DE QUAN FA QUE SURTS AMB ELL/ELLA?

1 any.....	6%
1 setmana.....	3%
6 anys.....	1%
6 mesos.....	1%
2 anys.....	5%
2 mesos.....	3%
3 anys.....	1%
2 dies.....	1%
NS/NC.....	19%

12.2.— QUANTES VEGADES HAS SORTIT AMB ALGÚ?

Cap.....	16%
2 vegades.....	16%
4 vegades.....	5%
9 vegades.....	1%
Algunes.....	8%
1 vegada.....	22%
3 vegades.....	3%
6 vegades.....	2%
12 vegades.....	1%
NS/NC.....	26%

12.3.— ES LLIGA MOLT, ÚLTIMAMENT?

Sí.....	39%
No.....	31%
Depèn.....	18%
NS/NC.....	12%

12.4.— A ON ES LLIGA?

Discos.....	19%
Concerts/Festes Majors.....	6%
Per tot.....	7%
Bars.....	3%
Burger.....	2%
A la Costa.....	1%
A casa segur que no.....	1%

12.5.— QUIN MÈTODES UTILITZES?

Cap.....	16%
Depèn.....	5%
Sedució.....	3%
Improvizació.....	1%
Enrotllar-se.....	1%
La mirada.....	6%
Simpatia.....	3%
Tirar-li coses.....	3%
Ensenyar les cuixes.....	1%

• FUMAR I BEURE

13.— FUMES

Sí.....	55%
No.....	45%

13.1.— QUANT?

1 paquet diari.....	6%
Sempre.....	4%
1/2 paquet diari.....	4%
2 paquets diaris.....	2%
3 paquets diaris.....	1%
NS/NC.....	38%

14.— BEUS?

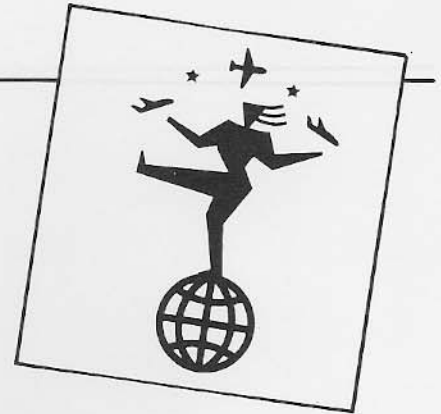
Sí.....	52%
No.....	48%

14.1.— A ON?

Concerts/Festes.....	28%
Caps de setmana.....	2%
Sempre.....	1%
Quan surten.....	17%
Massa.....	1%
NS/NC.....	3%

Diversions: consumisme o goig de viure?

Ahir a l'autobús m'arribava la conversa d'uns nois: «...Del que em donen a casa no en tinc per a res... Si vols sortir i divertir-te has de gastar... Ahir em vaig avorrir molt perquè no tenia quartos...»

Mira per on, vaig pensar, el consumisme també ens vol asfixiar: ni els joves tenen dret a divertir-se sinó és pagant...

I és ben bé així. Estem en una societat basada en el consum. Sembla que en aquest últim quart de segle l'única ideologia, l'única utopia que se'ns repeteix constantment per tots els mitjans és: «Pots ser feliç consumint, com més consumeixis més feliç seràs, cal guanyar molts diners per poder consumir molt, l'important no és ser sinó posseir, consumir...»

M'indigna aquesta perspectiva, però, mentre l'autobús corria, em venien a la imaginació imatges ben diferents de gent feliç divertint-se sense pagar entrada: aquells «escoltes» amb rialles i ulls brillants participant il·lusionats en els jocs de la festa del campament... Aquel grupet de nois i noies, suats i vermells sota el sol i la motxilla, arribant al cim i deixant-se caure sobre la gespa per fruir bocabadats la grandiositat del paisatge.. Aquelles parelles joves, amb nens i tot, pedalant diumenge al matí amb cara alegre i flors al portapaquets... L'equip de bàsquet tornant del partit...

Què és divertir-se? És evadir-se, «distreure's», obrir un parèntesi per oblidar problemes? Jo diria que és molt més que això. Jo diria que divertir-se és «sentir-se viu», és fruit del goig de viure, és sentir-se integrant d'un grup, sentir-se acceptat, participar, compartir, poder posar en joc les pròpies qualitats, ajudar i sentir-se ajudat, no ser espectador, sinó actor, no ser passiu, sinó actiu...

I crec que divertir-se, entès així és una necessitat vital.

Certament el treball, els estudis, ens permeten tenir contacte amb altres persones; són hores de la nostra vida que també hauriem de viure intensament. Però la nostra participació hi és limitada, no permet posar en joc totes les nostres qualitats. La vida sedentària d'un estudiant reclama un esport per posar en joc els seus músculs; moltes afeccions, habilitats, il·lusions, necessiten un espai i un temps en la nostra vida. Poder-ho fer és divertir-se. És viure més plenament la pròpia vida i compartir-la amb els altres.

I, contràriament al que pensa molta gent, fer un servei pot ser divertit. Heu vist la tornada d'una excursió o d'un campament d'un grup d'escoltes? Us heu fixat amb aquells nois i noies que fan de caps, cansats, afònics de tant cantar i cridar, envoltats de «llops» que se'ls hi enganxen...? No cobren res per fer-ho, però de segur que hi tornaran i que

aquells dies o aquelles setmanes han estat per a ells molt plenes, s'ho han passat molt bé.

La gent jove, més que ningú, necessita divertir-se i això implica àmbits on trobar-se, compartir, participar.. Aquests àmbits podrien ser grups esportius, d'escoltisme, d'esbarjo, de muntanya, de teatre, de música, de compartir qualsevol afició.

Però la nostra societat consumista ho veu d'una altra manera. Sap aprofitar la necessitat de trobar-se de la gent jove per convertir-la en objecte de consum: bars de moda, discoteques on ni s'hi pot parlar, espectacles musicals, cada vegada més cars... I tot sempre de nit ja que de nit el món és inhòspit, sinó et refugies en un local de pagament. Pot estar bé anar-hi si un, lliurement ho vol, però seria molt greu arribar a una situació en què un noi o una noia se senti obligat a pagar entrada per poder-se trobar amb els companys.

Potser tots, joves i grans, som massa dòcils davant les imposicions del consumisme. Sucumbim massa fàcilment davant dels reclams publicitaris, com si tinguéssim por de «quedar-nos fora». Ens oblidem que les coses realment importants: amistat, amor, comprensió, simpatia, companyia... ens són donades i les donem gratuïtament.

Joan Serrat

LA CATALONIA ASEGURADORA, S.A.
ASSEGUANCES D'ASSISTÈNCIA SANITÀRIA

DELS NOSTRES SERVEIS CAL DESTACAR:

Parts assistits per tocòleg
Medicaments durant l'internament
Litotricia renal

Unitat de vigilància intensiva
Scanner (TAC) i ressonància magnètica

INFORMEU-VOS, ESTEM A LA VOSTRE DISPOSICIÓ

GIRONA
Joan Maragall, 22
Tel. 20 33 31

OLOT
Assegurances CALM. Hospici, 11 esc. A
Tel. 26 65 50

FIGUERES
Josep Soy, C/. Llers, 4
Tel. 67 24 63

Mili i objecció de consciència

La guerra del Golf ha reobert al si de la societat espanyola i catalana un necessari debat sobre quin sentit té, avui, anar al servei militar de manera obligada.

A la zona del conflicte del Golf, l'Estat espanyol hi ha anat enviant soldats de lleva al costat de professionals i voluntaris. Es deia que calia que aquells compartissin «experiència», en el fet del bloqueig econòmic d'embargament a l'Irak dictat per l'ONU.

La veritat és que aquests soldats de lleva es van allistar i després van ser sortejats sense pensar mai que haurien d'anar a defensar els interessos d'Espanya al bell mig del Golf Pèrsic, a bord d'una corbeta, i en una zona conflictivíssima a milers de km. de casa nostra.

Una zona on s'ha produït guerres sagnants i darrerament la més mortífera i deshumanitzada (si és que n'hi ha), des de la Segona Guerra Mundial.

Avui es planteja cada vegada més la necessitat de l'exèrcit professional, tal com ja passa a països professionalitzats com els EEUU i Anglaterra.

A Espanya, la llei 48 de 1984 regula l'**Objecció de Consciència i la Prestació Social Substitutòria**. La llei estableix que els joves subjectes a obligacions militars que exposin motius de consciència o de convicció d'ordre religiós, ètic, moral, humanitari, filosòfic, o altres de la mateixa naturalesa, siguin reconeguts com a objectors de consciència i quedaran exemptes del servei militar, havent de realitzar en el seu lloc una prestació social que tindrà una durada superior a la del servei militar. Aquesta prestació té una durada de 18 mesos.

El servei social substitutori sol fer-se en entitats humanitàries: serveis sanitaris, ajuntaments, cooperació internacional, protecció civil, etc...

Si mirem les estadístiques des de la meitat dels anys 80, ens adonem que el nombre d'objectors ha augmentat considerablement, especialment els 2 darrers anys. I sens dubte no deixa-

Rioja (0'26%) i Aragó (0'31%).

Però les diferents lleis sobre regulació de consciència a nivell europeu no han pas resolt els problemes dels joves en edat de servei militar. Actualment hi ha el moviment d'**objectors in-submisos** (joves que es neguen per si mateix a fer la

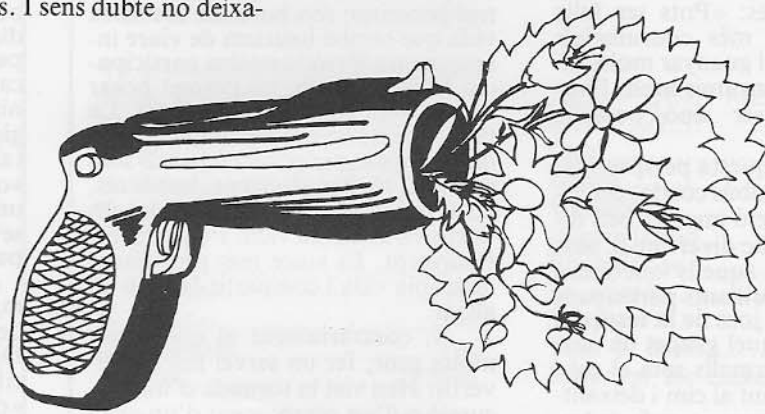
nes que s'han negat a acollir-se a una sentència que consideren com a **VULNERABLE ALS SEUS DRETS**.

Aquesta negativa els pot portar penes de fins a 6 anys de presó. Aquesta és la situació que afronten els in-submisos espanyols, alguns dels quals estan empresonats i altres a l'espera de judici.

Per capgirar la situació no més es pot fer amb una reforma a l'actual llei del servei militar. Cal que la mili sigui una opció purament voluntària. Que

hi vagin els qui vulguin, però que no es condemni ni s'obligui els que per raons personals es neguen a agafar armes i qüestionen la utilitat del servei militar.

Martí Fita

rà de créixer després de la sensibilització que hi ha a nivell dels joves en el tema de la mili, i més des del conflicte del Golf.

Així, l'any 1986 el nombre d'objectors de consciència a l'Estat espanyol va ser de.....5.986
L'any 1987.....8.396
L'any 1989.....12.646
L'any 1990.....16.116

El percentatge respecte al contingent militar, l'any 1986 era de 2'51% i l'any 1990, 9'34%

Per comunitats autònomes, el percentatge més alt correspon al País Basc, amb un total de 22'66%

Altres comunitats que tenen un nombre significatiu d'objectors són: Madrid, Navarra, Astúries i País Valencià (d'un 10 a un 16%).

Catalunya està en una zona mitjana amb un percentatge del 8'85%.

En els extrems més oposats hi ha Andalusia (amb només un 0'70%). La

prestació social substitutòria) i demanen l'abolició del servei militar.

En el darrer informe anual d'Amnistia Internacional es parla d'aquesta situació a Europa. És un problema que es viu a molts països, com França, Suïssa, Àustria, Itàlia, Finlàndia, sense deixar-nos Espanya.

Això fa que hi hagi objectors empresonats. Perso-

**Venda i reparació de bicicletes
velomotors i motos**

**MOTOS
CATALUNYA**

PERE TEIXIDOR

C/. Major, 307
Telèfon 23 93 67
SALT

MONTESA	DUCATI
PEUGEOT	VESPA
VESPINO	DERBI
DUCCSON	PUCH
HONDA	

Acudit foll

RIALLES

Les set gralles

Hi havia una vegada un home que tenia set fills varons. El seu gran desig era tenir una filla, però fins aleshores no ho havia aconseguit. Un dia la seva dona li digué que tindrien un altre fill i quina sorpresa que tingueren quan va néixer, era una nena!

Eren molt feliços, però la nena era molt petita i delicada i decidiren batejar-la de seguida.

El pare envià un dels nens a buscar aigua per batejar la nova germaneta. Quan la resta de vaillets se n'assabentaren hi volgueren anar per veure qui era el primer que emplenaria el recipient. Sense voler, feren caure entre tots el recipient a l'aigua i com que no el van saber treure decidiren no tornar a casa seva per por al que els diria el seu pare.

Al veure que els nens no tornaven, el pare es va impacientar i digué: «Segur que s'han posat a jugar i s'han oblidat de l'aigua! No saben fer res! Preferiria que es tornessin gralles!» De sobte veieren set gralles negres que s'enlairaven pel cel.

El pare es penedí del que havia dit, però com que no hi podia fer res es conformà amb la seva filla, que aviat es féu forta i més bonica a mesura que passava el temps.

La nena no sabia que havia tingut germans, ja que els seus pares no li havien volgut dir. Però un dia sentí que la gent del poble parlava d'uns nois morts que pel que deien eren els seus germans. Es preocupà molt i féu preguntes als seus pares fins que va aconseguir saber tota la veritat.

La noieta sempre pensava en els seus germans i li preocupava la manera com alliberar-los de l'encanteri.

Un dia no pogué més i decidí anar-los a alliberar. S'endugué un anell com a record de casa seva.

Es dirigí a les estrelles i aquestes la reberen molt contentes. L'estel del matí es dirigí a la noieta i li digué: «Aquí tens aquest os. Sense ell no podràs obrir la porta del castell de vidre, on es troben els teus germans».

La noieta posà el petit os dins el seu mocador i l'endregà. A l'arribar al castell de vidre buscà l'os per obrir la porta, però no hi era! L'havia perdut!

Intentà obrir la porta amb el seu ditet. La porta s'obrí i de dins sortí un petit follet que es dirigí a la noieta i li preguntà: «Què busques?» Ella li respongué: «Busco els meus germans, les set gralles!». El follet li demanà que s'esperés fins que arribés el senyor de les gralles.

Mentrestant, el follet preparà el menjar per a les set gralles. La noieta, com que tenia molta gana, tastà el menjar de tots els plats i mentre ho feia li caigué l'anell dels seus pares a un dels plats.

El follet portà el menjar a les gralles. I una d'elles trobà l'anell i el reconegué. Tots s'abraçaren al saber que aquella noieta era la seva germana que els havia anat a buscar. I es convertiren de nou en set vaillets.

Després, tots contents, marxaren cap a casa seva on visqueren molt feliços.

M.ª Mercè Sánchez
Eva Escuin

Traducció de «The seven Crows» del llibre *The Brothers*.

AUTO TALLER
F. FELIU

C/. Pere Coll Guitó, 22 - Tel. 23 19 73
SALT

Ctra. Nacional II (encreuament Caldes)
Tel. 46 03 66 - CALDES DE MALAVELLA